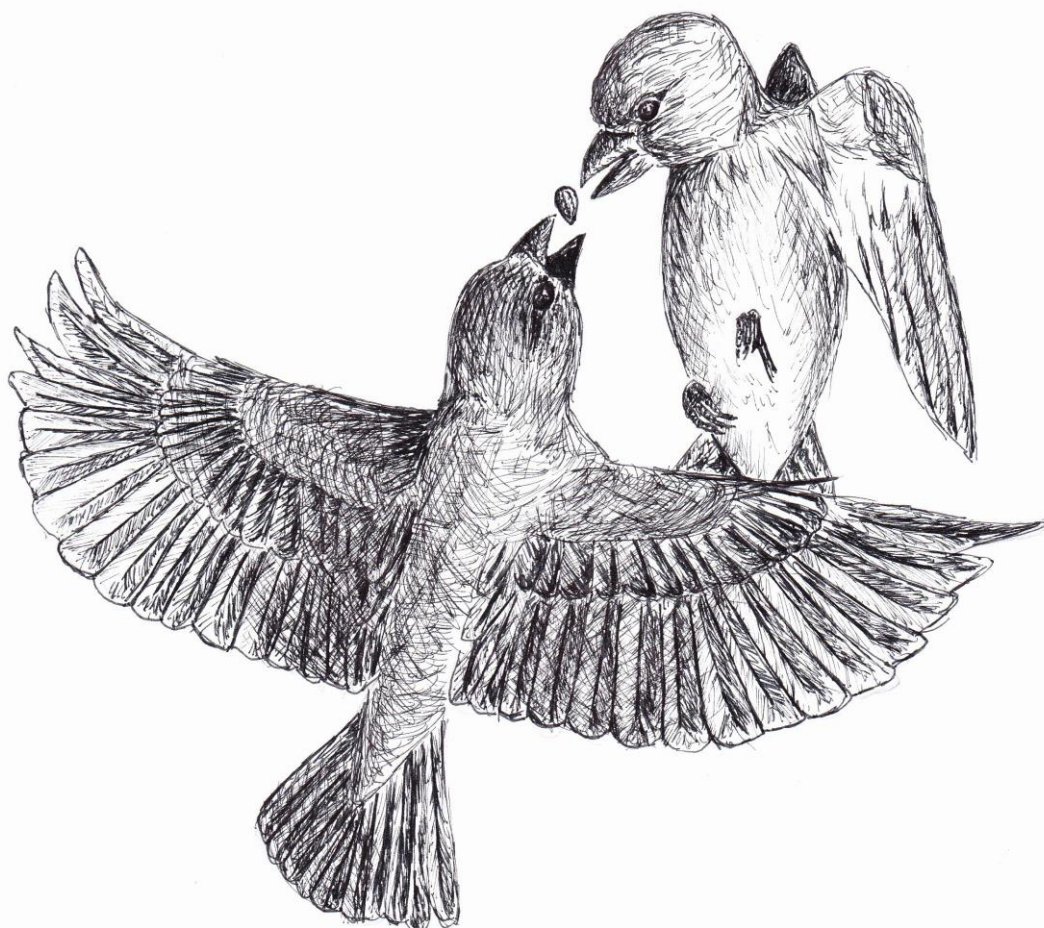

Zpravodaj

**Východočeské pobočky
České společnosti ornitologické
při Východočeském muzeu v Pardubicích**

- Pozvánka na členskou schůzi 30. 11. 2013
- Přidělené Interní granty v roce 2013
- Průběžný stav přípravy Významných ornitologických lokalit
- Výročí členů 2014
- Mezinárodní zimní sčítání vodních ptáků
- Odjinud

58
2013

ÚVODEM

Tentokrát se trochu nabourám do tradice dosavadních úvodníků, které se zpravidla věnovaly především uplynulé ornitologické sezóně a výhledu na tu nadcházející, tedy vlastně hlavně ptákům. Budu se více zabývat lidmi v ornitologii. Vždyť Česká společnost ornitologická a její pobočky jsou také dílem lidí pro lidi, kteří v ornitologii hledají radost a poučení nebo možnost realizace svých schopností, zájmů a postojů.

ČSO a její pobočky ovšem netrvají samočinně nebo nějakou historickou setrvačností, ale jejich běžná činnost musí být administrována a řízena, nemluvě již o rozvojových aktivitách a jejich uvádění do praktického života. O to se i v naší pobočce její výbor samozřejmě snaží, a tak úkolů přibývá a nároky na aktivní členy výboru stále stoupají. Dlouhodobě však klesá nebo na nízké úrovni stagnuje zájem členů pobočky o práci v jejím výboru. Můžeme dokonce hovořit o jakési vleklé personální krizi. Navíc není výjimkou, že ne všichni zvolení členové výboru nakonec mohou nebo chtějí skutečně pracovat. Je to konečně někdy i lidsky pochopitelné, vždyť pracujeme dobrovolně ve svém volném čase, a tak nás mohou neplánované pracovní nebo rodinné povinnosti či zdravotní potíže od práce pro pobočku odvést. Tuto krizi prohlubuje také nemoudrá praxe posledních let, kdy je výbor i za výše popsané nouze volen vylučovacím způsobem (kandidát s nejmenším počtem hlasů vypadává), a kdy tak odmítáme vzácné projevy zájmu našich členů o práci ve výboru, nežádka k jejich pochopitelnému zklamání. Při znalosti rozsahu práce ve výboru a úvahách o dalším nezbytném rozvoji aktivit si dovedu představit výbor i o 9 členech, ale byl bych velmi příjemně překvapen, kdyby se tolik vážných kandidátů před nadcházejícími volbami podařilo získat.

Po historicky prvním tříletém volebním období nás čekají volby nového výboru na jarní členské schůzi 2014. Prosím a vyzývám ty členy naší pobočky, kteří se sami cítí být schopni a ochotni pobočku spoluřídít, aby se nám přihlásili za kandidáty do výboru, a všechny členy pobočky vyzývám, aby podávali návrhy na kandidáty, o nichž předpokládají, že by schopni a ochotni mohli být. Práce ve výboru je nejen příležitostí, jak dění v pobočce ovlivňovat a řídit, ale je také, a snad i hlavně, dobrou cestou k nabírání dalších cenných a nových zkušeností a pro přírodovědné profesionály může pak být i zajímavým obohacením jejich profesního životopisu.

Přihlášky a návrhy kandidátů do nového výboru podávejte prosím stávajícímu výboru jakoukoliv z možných cest (e-mail, dopis, telefon, osobní sdělení) nejpozději do konce ledna 2014, abychom před členskou schůzí měli dostatek času návrhy projednat a sestavit kandidátku.

Tomáš Diviš

POZVÁNKA NA ČLENSKOU SCHŮZI

Srdečně vás zveme na podzimní členskou schůzi VČP ČSO, která se bude konat v sobotu **30. listopadu 2013 v přednáškovém sále Východočeského muzea** na hlavním (velkém) nádvoří pardubického Zámku - po dvou schůzích v hlavní budově zámku se tedy vracíme zpět do tradičních prostor našich schůzí v přízemí budovy čp. 2.

PROGRAM SCHŮZE:

Zahájení - **9.00**

1. Tematický blok – Problematika ptáků ve správních řízeních prezentovaná na vybraných druzích

Martin Fejfar: Krkavec velký – krátké seznámení s jednou žádostí o jeho odstřel

Václav Koza: Kormorán velký a jeho biologie – problémový druh či indikátor?

Tomáš Bělka: Volavka popelavá ve východních Čechách

Tomáš Sigl: Ochrana vybraných ptačích druhů z pohledu veřejné správy

S ohledem na obsahovou provázanost přednášek úvodního tematického bloku předpokládáme společnou diskusi až na jeho závěr.

2. Přestávka

3. Různé

Informace z výboru a sekretariátu ČSO

Informace výboru VČP ČSO

Pavel Bergmann: Mezinárodní sčítání vodních ptáků v sezóně 2013/2014

Břeněk Michálek, David Číp: Novinky v Ptačím parku Josefovské louky a možnosti aktivní pomoci s dalším rozvojem parku

Jiří Flousek: Hnízdní atlas ptáků Krkonoš

Přednáška by se měla věnovat nejen průběžným výsledkům aktuálního mapování, ale cílem je také seznámit posluchače s významnými metodickými změnami, kterých nový atlas doznal oproti přípravě předchozího atlasu, a s tím, jak se získaná data využívají v praxi.

Předpokládané zakončení schůze do 13.00

Všechny přednášející prosíme, aby své počítačové prezentace ukládali v „bezproblémových“ starších formátech programu Microsoft Office 97-2003: **dokument word (koncovka .doc), prezentace powerpoint (koncovka .ppt), sešit aplikace excel (koncovka .xls)** a nebo ve formátu **pdf** (Acrobat). Vyvarujte se nových verzí MS Office (koncovky souborů .docx, .pptx, .xlsx) i souborů uložených ve formátu Open Office (koncovky .odt, .odf, .ods). Děkujeme za pochopení.

SPOLKOVÉ ZPRÁVY

Aktuality z Výboru

Přidělené interní granty v roce 2013

Ve Zpravodaji č. 57 a na letošní březnové pobočkové schůzi oznámil Výbor VČP ČSO vypsání interních členských grantů na rok 2013. Členové pobočky měli možnost žádat o drobný finanční příspěvek na projekty zabývajícími se efektivním výzkumem nebo ochranou ptactva. Celkem jsme obdrželi tři projektové žádosti, z nichž dvě jsme se rozhodli podpořit.

Finanční dotace 15 000,- Kč byla přidělena víceletému projektu **Monitoring „východočeské populace“ racka chechtavého (*Chroicocephalus ridibundus*)**. Na projektu se podílí širší realizační tým ve složení Václav Koza, Tomáš Bělka, Martin Fejfar a Karel Dohnal. Náplní projektu je inventarizace východočeských hnízdních lokalit racků chechtavých (2013-2014) a systematické značení dospělých hnízdících ptáků barevnými odečítacími kroužky na vybrané hnízdní kolonii (2013-2015). Získaná data mají přispět k poznání příčin dlouhodobého trendu snižování početnosti racků ve středoevropské části hnízdního areálu.

Druhý schválený projekt podpořený finanční částkou 3 500,- Kč se týká **Monitoringu sýčka obecného (*Athene noctua*) v západní části bývalého okresu Hradec Králové**. Žádost podali Lukáš Kadava a Oldřich Forman. Finanční podpora byla využita na nákup MP3 přehrávačů s externími reproduktory, které jsou nezbytné k efektivnímu akustickému monitoringu potenciálně vhodných lokalit výskytu sýčků. Základním cílem projektu je pokusit se udržet stávající zbytkovou populaci sýčků obecných pomocí důkladného zmapování výskytu a biotopových preferencí sýčků ve sledované oblasti a zhodnocení jejich hnízdní úspěšnosti. Místní populace sýčků bude dále podpořena instalací vhodných hnízdních budek.

Libor Praus

Významné ornitologické lokality (VOL) – průběžný stav projektu

K poslednímu říjnu letošního roku máme zaregistrováno celkem 14 lokalit v okresech Náchod, Rychnov nad Kněžnou, Hradec Králové, Chrudim a Pardubice. Ke všem těmto lokalitám byly do redakce pobočkového webu odeslány textové části jejich prezentací, některé už i s ortofotomapami a ilustračními snímky. Kontaktní osobu a garanta za naši pobočku má 13 lokalit (rybník Lodrant je zatím „volný“) a jejich majitelé a případně nájemci už byli naší pobočkou osloveni kontaktním dopisem s oznámením o zaregistrování lokality, jeho zdůvodněním a výzvou k výměně informací a k budoucí spolupráci.

K registraci jsou připravovány lokality z okresů Svitavy a Ústí nad Orlicí, žádného zpracovatele zatím nemají okresy Trutnov a Jičín.

Zaregistrovaným lokalitám v okrese Náchod byl věnován letošní Víkendový výzkumný tábor a podrobná zpráva o jeho průběhu je zavěšena na našem webu. Jeho program se nesl už v duchu rozvíjející se spolupráce s vlastníky nebo nájemci lokalit, kteří nám na rybnících Špinka, Brodský, Čermák a Tuří zapůjčili elektromotorem nebo ručně poháněné pramice a na rybníku Špinka i doprovod svého pracovníka.

Při terénní pochůzce na odbahňovaném Černíkovickém rybníku jsme dohodou se zástupcem majitele dosáhli odložení prací v nejcennější části lokality až na dobu po vyhnízdění ptáků. Stejný majitel prováděl odbahňování i na rybníku Závěšťák, kde rovněž vyšel vstříc našemu požadavku na provádění prací v mimohnízdním období. Slibně se rozvíjí také jednání s vedením lesní správy téhož majitele o spolupráci v ochraně lesních dutinových ptáků.

Správce VOL Rozkoš s námi konzultoval rizika ohrožení kolonie racka chechtavého v době červnových povodní. K částečným ztrátám v kolonii však nezbytně došlo. Větší mláďata se zachránila na nezaplavených vyvýšeninách a po odpuštění hladiny došlo v části kolonie k náhradnímu zahnízdění. Správce Rozkoše nás přizval do jednání o umístění tras připravované cyklostezky. Dva zástupci naší pobočky a kontaktní osoby VOL se jednání zúčastnili a s přihlédnutím k jejich argumentaci byly zvoleny varianty tras vyhýbající se „ptačí“ VKP Rozkoš – východní zátoky. Do projektu cyklostezky jsme byli přizváni výzvou k návrhu na prezentaci ochrany ptáků na lokalitě. Předložili jsme návrh na naučnou ornitologickou stezku o pěti informačních panelech a na výstavbu pozorovací věže v Domkovské zátoce. Obousměrnost vzájemné spolupráce s majiteli, správci nebo nájemci VOL byla z naší strany realizována i úklidovou brigádou na Rozkoši a autorstvím textové i obrazové části připravované dětské přírodovědné naučné stezky na rybníku Brodský.

Do registru VOL zadávané lokality hostí řadu zvláště chráněných druhů ptáků se zcela specifickými nároky na prostředí, kteří v naší krajině nemají šanci jinou alternativu pro usídlení nalézt. Proto je ochrana těchto lokalit a snaha o hledání cest k jejich obhospodařování šetrným k ptákům a ostatním složkám živé přírody tak důležitá. Vodní a mokřadní prostředí ostatně hostí i další zvláště chráněné obratlovce i bezobratlé a samozřejmě také řadu rostlinných druhů s vyšší formou ochrany. Mnohým škodám na těchto organizmech a jejich domovských biotopech se dá předejít a mnohé se dá zlepšit korektním jednáním s majiteli nebo nájemci těchto lokalit. Snažme se z naší strany takovými partnery být. Asi to nebude vždy snadné, ale účinně chránit vodní organizmy bez spolupráce s majiteli, správci či nájemci vod dlouhodobě možné není.

Tomáš Diviš

Výzva ke spolupráci na obsahu internetových stránek VČP ČSO

Nejen pravidelné návštěvníky webových stránek naší pobočky ČSO bychom chtěli touto cestou poprosit o aktivní účast na tvorbě jejich podoby, a to zejména formou příspěvků – krátkých aktualit zajímavého ornitologického obsahu včetně informací o chystaných, nebo proběhlých akcích. I přes přetrvávající početní oslabení realizačního týmu stále pokračují práce na zdokonalení webu. Prioritním tématem je tvorba databáze regionálně významných ornitologických lokalit (VOL), jež by měla být hotová do konce letošního roku. S náměty na zlepšení webových stránek se obraťte na šéfredaktora Ludka Petriláka (e-mail: ludek.petrilak@gmail.com), články můžete zasílat a jejich náměty konzultovat s Jakubem Vránou (e-mail: kuba.vrana@email.cz). Díky aktivní účasti co nejširší členské základny se urychlí realizace dalších inovačních změn webu.

Tomáš Sládek

VÝROČÍ ČLENŮ 2014

90 let

Bohumil REJMAN z Litomyšle

80 let

Ing. Jiří HOUDEK z Ústí nad Orlicí a Jindřich MACNAR ze Sukorad

75 let

Václav HRDOUŠEK z Černé u Bohdanče a Eduard VEČEŘA z Jičína

70 let

Mgr. Karel BEJČEK z Hradce Králové, Jindřich PEŠEK z Hlinska a Ladislav ŠŤASTNÝ z Jičína

65 let

Milan HORÁK z Dolních Ředic, Jiří JANKŮ z Hradce Králové, Jiří KAMENICKÝ z Holic a prom. biol. Lubor URBÁNEK z Litomyšle

60 let

Tomáš BĚLKA z Častolovic, Ing. Jaroslav BRANDA z Hronova a Miroslav DUSÍK z Jablonného nad Orlicí

50 let

Ing. Martin JINDRA z Litomyšle, Ivana KUBÍKOVÁ ze Semil, Petr MACH z Poličky a Mgr. Ivan TLÁSKAL z Hradce Králové

Všem jubilantům přejeme hlavně pevné zdraví a životní pohodu, ale také mnoho krásných a cenných ornitologických pozorování a zážitků.

Tomáš Diviš

MEZINÁRODNÍ ZIMNÍ SČÍTÁNÍ VODNÍCH PTÁKŮ (IWC)

Vážení kolegové, o víkendu **18. – 19. ledna 2014** proběhne už 49. ročník Mezinárodního sčítání vodních ptáků v ČR. Mezinárodní sčítání vodního ptactva probíhá (v současné podobě) nepřetržitě od ledna 1966, čímž představuje unikátní časovou řadu nejen v České republice, ale i v celé Evropě. V lednu 2013 proběhlo Mezinárodní sčítání vodních ptáků v ČR na 638 lokalitách a bylo při něm zjištěno celkem 60 druhů ptáků v celkovém počtu rekordních 224 860 exemplářů. Národní koordinátorkou pro ČR je Zuzana Musilová. Podrobnější informace najdete na: <http://www.waterbirdmonitoring.cz/Mezinarodni-scitani-vodnich-ptaku.html>

„Odboží“ IWC je Zimní sčítání vodních ptáků ve středních Čechách (které ale zahrnuje i některé lokality přiléhajících krajů, především východních Čech). Tento program na rozdíl od Mezinárodního sčítání zahrnuje celou zimní sezónu – sčítá se tedy v měsíčních intervalech

v sedmi termínech od poloviny října do poloviny dubna (říjnový a dubnový termín jsou tzv. nepovinné termíny). Jsme tedy schopni sledovat i sezónní dynamiku zimujících vodních ptáků, včetně období tahu. Velmi bych chtěl poprosit o hojnou účast při obou zmíněných akcích.

Bližší informace naleznete na internetu: <http://scitanistc.webnode.cz>

Pavel Bergmann

ODJINUD

30. 11. 2013 – Schůze Jihomoravské pobočky ČSO (Brno)

Schůze se bude konat **od 9.30** hodin v přednáškovém sále Moravského zemského muzea v Brně, Zelný trh 8.

7. 12. 2013 – Schůze Slezské ornitologické společnosti (Ostrava)

Schůze se bude konat **od 9.00** hodin v přednáškovém sále Ostravského muzea, Masarykovo náměstí 1.

7. 12. 2013 – Schůze Západočeské pobočky ČSO (Plzeň)

Schůze se bude konat **od 9.00** hodin v Západočeském muzeu v Plzni.

6. – 7. 2. 2014 Zoologické dny (Ostrava)

Tradiční multioborová zoologická konference Zoologické dny se uskuteční **v Ostravě** ve dnech **6. a 7. února 2014**. Místo konání první den: Multifunkční hala Gong (oblast Dolních Vítkovic). Druhý den: Přírodovědecká fakulta Ostravské univerzity (Chittussiho 10, Slezská Ostrava). Uzávěrka přihlášek k účasti na konferenci a vložení abstraktů je **12. 1. 2014**. Účastnický konferenční poplatek: 500,- Kč, pro studenty 300,-Kč. Registrace přihlášek a vkládání abstraktů příspěvků probíhá na internetových stránkách <http://zoo.ivb.cz>.

22. 3. 2014 – Jarní členská schůze ČSO (Praha)

ZPRAVODAJ – interní periodikum *Východočeské pobočky České společnosti ornitologické při Východočeském muzeu v Pardubicích* (kontakt: Zámek č. 2, 530 02 Pardubice, internet: www.vcpcso.cz, e-mail: vcpcso@centrum.cz, účet: KB a.s. Pardubice, 19-8214740297/0100). Redaktor: Libor Praus, ilustrace: Zvonci zelení – *Carduelis chloris* © Kateřina Ševčíková; sýkořice vousatá – *Panurus biarmicus* © Jana Kuřová. Příspěvky zasílejte na e-mailovou adresu libor.praus@gmail.com

